

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง และปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการใช้ภูมิปัญญาและการใช้เทคโนโลยีการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้อำนวยการ ผู้ผลิต และผู้บริโภคเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง รวม 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การผลิตเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลงในอดีตกับปัจจุบัน พบว่า มีสิ่งที่แตกต่างกันคือ ดิน ในปัจจุบันผู้ผลิตบางรายได้นำดินสำเร็จรูปมาใช้ทดแทนดินที่มีอยู่ในชุมชน มีการใช้เครื่องจักรเข้ามาแทนแรงงานมนุษย์ในขั้นตอนการเตรียมดิน ได้แก่ การบดดิน การรีดน้ำออกจากดิน และการนวดดิน และขั้นตอนการขึ้นรูป ส่วนสีในการเขียนลายและเคลือบจะใช้ทั้งที่เป็นธรรมชาติและแบบสำเร็จรูป สำหรับเตาเผาเปลี่ยนมาใช้เตาแก๊สเป็นเชื้อเพลิง ในส่วนผลิตภัณฑ์ได้มีพัฒนารูปแบบและลวดลายของผลิตภัณฑ์ตามสมัยนิยม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเป็นหลัก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการใช้ภูมิปัญญาและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตเครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า มี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ การขาดแคลนช่างฝีมือและแรงงาน ความพอใจของเจ้าของสถานประกอบการ การขาดแคลนวัตถุดิบ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การผลิตตามความต้องการของลูกค้า กระแสความนิยมของลูกค้าหรือแนวโน้มของตลาดในปัจจุบัน มีคู่แข่งทางด้านการตลาดและการผลิตมาก

ABSTRACT

This independent study aimed to study the process of producing Wiang Kalong Pottery and on using local wisdom and technology to produce Wiang Kalong pottery at Wiang Papao district, Chiang Rai province. The sample group including 17 key informants consisted of pottery specialists, producers and customers of Wiang Kalong Pottery. The data was collected by using structural interviews and analyzed by descriptive writing. The results were as follows:

The production of Wiang Kalong Pottery in the past compared with the present found that the soil was different. At present, some producers used ready-made soil, clay prepared it by using machines; crushing, mangling and kneading it. The forming process used both natural and ready-made colors for drawing and covering products. They also used gas stoves in place of kilns. Products were developed fashionably to respond to customers' demand.

Changes in using local wisdom and technology to produce Wiang Kalong pottery at Wiang Papao district, Chiang Rai province were influenced by two factors consisting of internal factors; the lack of craftsmen, and labour and materials, satisfaction of employers, etc. And external factors consisted of production demanded by customers, customers' popularity or marketing tendency, competitor on market and production.